

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SÚHRNNÁ SPRÁVA

o výsledku kontroly
zmluvných vzťahov a úhrad za poskytovanie zdravotnej starostlivosti

Predkladá

Dr. h. c. doc. Ing. Ján Jasovský, PhD.
predseda
Najvyšší kontrolný úrad
Slovenskej republiky

Materiál obsahuje

Súhrnnú správu o výsledku kontroly

Bratislava, máj 2014

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Zoznam skratiek a kódov výkonov:

P. č.	Názov	Použitá skratka
1.	Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. Bratislava	VšZP, a.s.
2.	Nemocnice s poliklinikami n. o. Nitra	NsP n.o.
3.	Zdravotnícke zariadenie Topoľčany	ZZ Topoľčany
4.	Nemocnica s poliklinikou Sv. Lukáša, a.s. Galanta	NsP Sv.L., a.s.
5.	Ministerstvo zdravotníctva SR	MZ SR
6.	Poskytovateľ zdravotnej starostlivosti	PZS
7.	Zdravotné poisťovne	ZP
8.	Nemocnica s poliklinikou Prievidza	NsP PD
9.	Univerzitná nemocnica Martin	UN MT
10.	Detská fakultná nemocnica s poliklinikou Banská Bystrica	DFNsP B.B.
11.	Fakultná nemocnica s poliklinikou J.A. Reimana Prešov	FNsP J.A.R
12.	Letecká vojenská nemocnica, a.s. Košice	LVN, a.s.
13.	Hospodársky výsledok	HV

Zoznam vybraných výkonov:

P. č.	Názov výkonu	Kód výkonu
1.	operačné riešenie hallux valgus	8525
2.	operácia jednoduchých prietrží	8501 A
3.	operácia varixov dolných končatín	8539
4.	totálna fasciektómia	8584
5.	operácia syndrómu karpálneho tunela	8546
6.	septoplastika	8827
7.	adenotómia endoskopická	8800
8.	endoskopická adenotómia a tonzilektómia	8850
9.	endoskopická adenotómia a tonzilotómia	8851
10.	operácia apendixu	8577
11.	operácia žľčníka	8564
12.	odstránenie mandlí detí a dospelých	8801
13.	fraktúry dolných končatín (operácia a hospitalizácia)	8510
14.	fraktúry horných končatín (operácia a hospitalizácia)	8537
15.	náhrady bedrových kĺbov	130101,130102,130103
16.	náhrady kolenných kĺbov	130109

Zhrnutie

Kontrola bola vykonaná spolu v ôsmich zdravotníckych zariadeniach, z toho v piatich v zriaďovateľskej pôsobnosti MZ SR a v troch zdravotníckych zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti príslušného samosprávneho kraja za kontrolované obdobie roka 2013, v prípade objektívneho zhodnotenia kontrolovaných skutočností aj za predchádzajúce roky, resp. nasledujúci rok. V prípade analýzy úhrad vybraných výkonov boli údaje porovnávané s rokom 2012.

V zriaďovateľskej pôsobnosti MZ SR išlo o VŠZP, a.s. a zdravotnícke zariadenia: UN MT, DFNSP B.B., LVN, a.s., FNSP J.A.R. V rámci zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja to bolo zdravotnícke zariadenie: NsP PD, v pôsobnosti Trnavského samosprávneho kraja NsP Sv.L., a.s.

V zriaďovateľskej pôsobnosti Nitrianskeho samosprávneho kraja to boli NsP n.o., v rámci ktorých bola vybraná prevádzka ZZ Topoľčany.

HV uvedených zdravotníckych zariadení boli v roku 2011 výrazne ovplyvnené oddĺžením ako aj zrušením návratnej finančnej výpomoci poskytnutej v roku 2009 z rozpočtu MZ SR. V ďalších rokoch boli HV ovplyvnené najmä nárastom mzdových nákladov, ktorých podiel k celkovým nákladom bol v rozpätí 57,34 % - 64,76 %, ako aj uznané, ale v danom roku neuhradené výkony zdravotnou poisťovňou z dôvodu prekročenia dohodnutého rozsahu poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Kontrolou bolo zistené, že takéto uznané, ale neuhradené výkony, ovplyvňujú dosiahnutý HV v danom roku v priemere 20 %, t.j. v priemere z 80 % je dosahovaná strata v iných oblastiach hospodárenia.

V roku 2012 mal kladný HV len jeden subjekt - NsP n.o., ktorý z dosiahnutej straty v roku 2011 zaznamenal prechod do zisku. (ZZ Topoľčany majú prevažne prenajatý majetok od NSK v hodnote 21 716 845,12 eur, čo mohlo ovplyvniť HV). Najväčší vplyv na dosiahnutý kladný HV v roku 2012 mal nárast na položke tržby z predaja služieb.

V roku 2013 mali kladné HV len dva subjekty, a to: DFNSP B.B. a NsP n.o. - prevádzka ZZ Topoľčany.

V DFNSP B.B. najväčší vplyv na dosiahnutie kladného HV v roku 2013 malo zavedenie nového segmentu výkonov Skríninového centra novorodencov SR (skrínin vybraných dedičných metabolických porúch) a racionalizačné opatrenia v oblasti nákladov organizácie.

VŠZP je akciovou spoločnosťou zriadenou MZ SR, v ktorej má 100 % podiel na základnom imaní štát ako vlastník akcií. Predmetom činnosti je výkon verejného zdravotného poistenia v súlade so zákonom o zdravotných poisťovniach. V kontrolovanom období roku 2013 mala 36 pobočiek s 51 kontaktnými miestami, t.j. spolu mala 87 kontaktných miest po celej SR.

V roku 2013 bol celkový priemerný počet poistencov VŠZP, a.s. spolu 3 330 979 osôb, z toho ekonomicky aktívny poistenci predstavovali 41,59 % podiel a ekonomicky neaktívny poistenci, t.j. poistenci štátu predstavovali 58,41 % podiel.

Kontrolou bola preverená databáza 9 693 zmlúv, z ktorej vyplynulo, že 4 606 lekárov, t.j. 47,52 % vykonávalo alebo poskytovalo zdravotnú starostlivosť na základe dvoch a viac zmlúv prostredníctvom 3 700 PZS.

Kontrolou bolo zistené, že:

- viac ako 50 zmlúv s lekármi malo uzatvorených 24 PZS, celkom išlo o 2 036 zmlúv, čo predstavuje 21,0 % zo všetkých 9 693 zmlúv;

- po šesť zmlúv malo uzatvorených šesť lekárov, čo predstavuje 0,1 % z celkového počtu lekárov; po päť zmlúv malo uzatvorených päť lekárov, čo predstavuje 0,1 % z celkového počtu lekárov; po štyri zmluvy malo uzatvorených 47 lekárov, čo predstavuje 1,0 % z celkového počtu lekárov; po tri zmluvy malo uzatvorených 348 lekárov, čo predstavuje 7,6 % z celkového počtu lekárov; po dve zmluvy malo uzatvorených 4 200 lekárov, čo predstavuje 91,2 % z celkového počtu lekárov:

Vybrané kontrolované subjekty mali uzatvorené základné zmluvy o poskytovaní zdravotnej starostlivosti so všetkými zdravotnými poisťovňami na neurčitú dobu, ktorých podmienky boli upravované formou dodatkov. Počet dodatkov len z jednej ZP dosahoval spolu 141 ks, z toho v roku 2013 ich bolo spolu uzatvorených 60. Vzhľadom na veľké množstvo uzatvorených dodatkov sa zmluvy s poisťovňami stávajú neprehľadné.

Vzhľadom na to, že sa v priebehu roka dohodnuté jednotkové ceny za výkon viackrát menili, ako aj k tomu, že v niektorých prípadoch sa ten istý výkon realizoval v rámci jednodňovej zdravotnej starostlivosti a v niektorých prípadoch ako osobitne hrazený výkon, sú ďalej v tabuľkách uvedené prepočítané priemerné ceny, ktoré boli uhradené v príslušnom roku zdravotnými poisťovňami. Pre porovnanie sú tieto priemerné ceny vybraných výkonov uvedené za roky 2012 a 2013.

V prípade totálnych endoprotéz, t.j. náhrad bedrových kĺbov (kódy výkonov 130101, 130102, 130103) a kolenných kĺbov (kód výkonu 130109) bola úhrada zo strany ZP formou tzv. balíčkovvej ceny.

Z analýzy týchto priemerných cien vyplynulo, napr. že:

- za výkon operácia varixov dolných končatín najvyššiu cenu z poisťovní zaplatila poisťovňa ZP 3 vo výške 400,00 eur NsP n.o a najnižšiu cenu za tento výkon vo výške 281,00 eur zaplatila tiež poisťovňa ZP 3 NsP PD;
- poisťovňa ZP 1 dosiahla v troch výkonoch (operačné riešenie hallux valgus, operácia jednoduchých prietrží a operácia syndrómu karpálneho tunela) nižšiu cenu ako ostatné poisťovne a pri šiestich výkonoch (septoplastika, endoskopická adenotómia a tonzilektómia a implantácia cementovanej TEP kolena) vyššiu cenu ako ostatné poisťovne;
- ZP 2 dosiahla pri dvoch výkonoch (implantácia hybridnej bedrovej TEP a implantácia necementovanej bedrovej TEP) nižšiu cenu ako ostatné poisťovne a pri šiestich výkonoch (operačné riešenie hallux valgus, operácia jednoduchých prietrží, operácia varixov dolných končatín, adenotómia endoskopická, endoskopická adenotómia) vyššiu cenu ako ostatné poisťovne;
- ZP 3 dosiahla pri 9 výkonoch (operácia varixov dolných končatín, septoplastika, adenotómia endoskopická, endoskopická adenotómia a tonzilektómia, implantácia cementovanej TEP kolena) nižšiu cenu ako ostatné poisťovne a pri 6 výkonoch (totálna fasciektómia, operácia syndrómu karpálneho tunela, implantácia cementovanej bedrovej TEP, implantácia hybridnej TEP bedra, implantácia necementovanej TEP bedra) vyššiu cenu ako ostatné poisťovne;
- dosahované maximálne a minimálne ceny poisťovňami poukazujú na značné diferencie v cenách, ktorých vecný obsah je nutné identifikovať detailnejšou analýzou podmienok poskytovania zdravotných výkonov a následne zistiť faktory objektivizácie týchto diferencií.

Z ďalších vykonaných analýz vyplynulo, že:

- najvyšší prírastok priemernej ceny bol dosiahnutý za zdravotný výkon endoskopická adetonómia a tonzilektómia v subjekte NsP PD v ZP 3, keď narástol o 108,9 %, a to zo 150,10 eur v 2012 na 313,50 eur v roku 2013;
- viac ako 50 % prírastok priemernej ceny dosiahli výkony bedrových náhrad a kolenných náhrad v ZP 1 a ZP 2, avšak výraznejšie v ZP 1 ako v ZP 2. U ZP 3 vzhľadom na výrazne vyššiu hladinu týchto priemerných cien oproti ZP 1 a ZP 2, ceny týchto výkonov mierne klesli, čo vyplynulo z vyššej zdravotnej kvality poistného kmeňa ZP 3;
- u všetkých poisťovní v 2012 - 2013 vzrástla úhrada priemernej ceny za výkon laparoskopická cholecystektómia, priemerne viac ako o 10 %. U ZP 1 to bolo o 22,9 % a u ZP 3 o 19,9%. Maximálny nárast priemernej ceny za tento výkon bol v ZP 1 v prípade PZS UN MT, kedy úhrada za výkon laparoskopická cholecystektómia vzrástol z 280,5 eur v 2012 na 548,00 eur v 2013, t.j. o 95,4%. V prípade ZP 2 bol nárast o 11,2 %, a u ZP 3 bol nárast o 19,9 %. Táto cena vzrástla z rôznej hladiny kombinácie cien jednotlivých poisťovní a PZS.

Odporúčania

Na základe porovnania výsledkov kontrol budú odporúčania smerované voči MZ SR, VŠZP, a.s. a nemocniciam:

K MZ SR:

- prehodnotiť rozsah všetkých pracovných zmluvných vzťahov lekárov z pohľadu hospodárnosti a efektívnosti poskytovanej zdravotnej starostlivosti a dodržiavania pracovných úväzkov v zdravotníckych zariadeniach v pôsobnosti MZ SR (predpokladaný cieľ max. 1,2 úväzku),
- vytvoriť v zdravotníckych zariadeniach, t.j. v nemocniciach účinné a transparentné nástroje na sledovanie nákladov a rozpočtov na jednotlivé zdravotné výkony v súvislosti so zavedením DRG systému (diagnosis related groups).

K VŠZP, a.s.:

- využiť dostupné existujúce registre zdravotníckych pracovníkov, s cieľom získať, čo najaktuálnejšie informácie o pracovných úväzkoch lekárov, za účelom optimalizácie pracovného vyťaženia v nadväznosti na zvyšovanie kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti. (cieľ max. 1,2 úväzku).

K VÚC:

- vytvoriť v zdravotníckych zariadeniach, t.j. v nemocniciach účinné a transparentné nástroje na sledovanie nákladov a rozpočtov na jednotlivé zdravotné výkony v súvislosti so zavedením DRG systému,
- prehodnotiť rozsah všetkých pracovných zmluvných vzťahov lekárov z pohľadu hospodárnosti a efektívnosti poskytovanej zdravotnej starostlivosti a dodržiavania pracovných úväzkov v zdravotníckych zariadeniach v pôsobnosti VÚC.

K zdravotníckym zariadeniam:

- v rámci mimosúdnych vymáhání pohľadávok viac využívať možnosť uzatvoriť s dlžníkom dohodu o splácaní dlhu v splátkach,
- v prípade nevymožiteľných pohľadávok (ako sú napr. neuplatnené pohľadávky voči úpadcovi EZP) tieto postupne odpisovať,
- bližšie špecifikovať predmet nájmu nehnuteľného majetku v nájomných zmluvách k nebytovým priestorom, prehodnotiť výhodnosť uzatvorených nájomných zmlúv,
- vypracovať interné smernice, ktoré budú upravovať prenájom nebytových priestorov ako aj nakladanie s pohľadávkami.

Záver

Podrobnejšia analýza kontrolnej akcie, ktorej predmetom bola analýza uzatvorených zmluvných vzťahov a optimálnosti dohodnutých zmluvných podmienok, analýza procesu kalkulácie cien výkonov, porovnanie nárokovaných a uhradených vybraných výkonov, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov smerom k účelu kontroly a nakladanie s majetkom štátu, resp. VÚC, je uvedená v nasledovných častiach správy.

Súhrnná správa o výsledku kontroly

Kontrolná akcia bola vykonaná na základe plánu kontrolnej činnosti na rok 2014. Jej účelom bolo prekontrolovať optimálnosť dohodnutých zmluvných podmienok pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti so zameraním na porovnanie nárokových a realizovaných úhrad medzi jednotlivými zdravotníckymi zariadeniami.

Predmetom kontrolnej akcie bola analýza uzatvorených zmluvných vzťahov a optimálnosti dohodnutých zmluvných podmienok, analýza procesu kalkulácie cien výkonov, porovnanie nárokových a uhradených vybraných výkonov, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov smerom k účelu kontroly a nakladanie s majetkom štátu, resp. VÚC.

Kontrola bola zameraná na vykonanie analýzy uzatvorených zmluvných vzťahov, na preverenie optimálnosti zmluvných podmienok, na analýzu procesu kalkulácie cien výkonov, porovnanie nárokových a uhradených výkonov, ako aj na ako aj na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a vo vybraných subjektoch aj na nakladanie s majetkom štátu, resp. VÚC.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Všeobecné informácie o kontrolovaných subjektoch

Kontrola bola vykonaná spolu v ôsmich zdravotníckych zariadeniach, z toho v piatich v zriaďovateľskej pôsobnosti MZ SR a v troch zdravotníckych zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti príslušného samosprávneho kraja za kontrolované obdobie roka 2013, v prípade objektívneho zhodnotenia kontrolovaných skutočností aj za predchádzajúce roky, resp. nasledujúci rok. V prípade analýzy úhrad vybraných výkonov boli údaje porovnávané s rokom 2012.

V zriaďovateľskej pôsobnosti MZ SR išlo o VŠZP, a.s., a zdravotnícke zariadenia: UN MT, DFNSP B.B., LVN, a.s., FNSP J.A.R. V rámci zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja to bolo zdravotnícke zariadenie: NsP PD, v pôsobnosti Trnavského samosprávneho kraja NsP Sv.L., a.s.

V zriaďovateľskej pôsobnosti Nitrianskeho samosprávneho kraja to boli NsP n.o., v rámci ktorých bola vybraná prevádzka ZZ Topoľčany.

Výsledky hospodárenia vybraných zdravotníckych zariadení za roky 2011 až 2013 sú uvedené v nasledovnej tabuľke č. 1:

Tab. č.1 (v eur)

Názov subjektu	Hospodársky výsledok 2011	Hospodársky výsledok 2012	Hospodársky výsledok 2013
UN MT	12 980 460,26	- 997 844,00	- 4 599 440,00
DFNSP B.B.	566 402,42	- 936 561,26	117 852,15
FNSP J.A.R	13 102 034,26	- 12 156 846,11	- 7 746 050,26
LVN a.s.	-724 667,00	- 503 954,00	- 152 732,00
NsP Sv.L, a.s.	- 248 606,00	- 238 169,58	- 119 750,36
NsP PD	- 1 791 784,60	- 2 776 967,66	- 2 654 174,53
NsP n.o. spolu: *	- 1 589 817,50	557 562,49	391 584,21
z toho prev. ZZ Topoľčany**	- 704 746,50	516 847,44	643 461,74

Zdroj: ekonomické výkazy kontrolovaných subjektov

* Nemocnice s poliklinikami, n. o. tvoria dve zdravotnícke zariadenia s prevádzkami v Topoľčanoch a v Leviciach.

** ZZ Topoľčany majú prevažne prenajatý majetok od NSK v hodnote 21 716 845,12 eur.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

HV uvedených zdravotníckych zariadení boli v roku 2011 výrazne ovplyvnené oddĺžením ako aj zrušením návratnej finančnej výpomoci poskytnutej v roku 2009 z rozpočtu MZ SR. V ďalších rokoch boli HV ovplyvnené najmä nárastom mzdových nákladov, ktorých podiel k celkovým nákladom bol v rozpätí 57,34 % - 64,76 %, ako aj uznané, ale v danom roku neuhradené výkony zdravotnou poisťovňou z dôvodu prekročenia dohodnutého rozsahu poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Kontrolou bolo zistené, že takéto uznané, ale neuhradené výkony ovplyvňujú dosiahnutý HV v danom roku v priemere 20 %, t.j. v priemere z 80 % je dosahovaná strata v iných oblastiach hospodárenia.

V roku 2012 mal kladný HV len jeden subjekt - NsP n.o., ktorý z dosiahnutej straty - 1 589 817,50 eur v roku 2011 zaznamenal prechod do zisku v sume 557 562,49 eur, z toho prevádzka ZZ Topoľčany bola v roku 2011 v strate - 704 746,50 eur a v roku 2013 dosiahla zisk v sume 516 847,44 eur. (ZZ Topoľčany majú prevažne prenajatý majetok od NSK v hodnote 21 716 845,12 eur, čo mohlo ovplyvniť hospodársky výsledok). Najväčší vplyv na dosiahnutý kladný HV v roku 2012 mal nárast na položke tržby z predaja služieb v sume 2 263 816,32 eur.

V roku 2013 mali kladné hospodárske výsledky len dva subjekty, a to DFNSP B.B. a NsP n.o. - prevádzka ZZ Topoľčany.

V DFNSP B.B. najväčší vplyv na dosiahnutie kladného HV v roku 2013 (v roku 2012 bola vykázaná strata v sume 936 561,26 eur) malo zavedenie nového segmentu výkonov Skriningového centra novorodencov SR (skrining vybraných dedičných metabolických porúch) a racionalizačné opatrenia v oblasti nákladov organizácie.

Najväčšia strata v sume 12 156 846,11 eur za rok 2012 bola dosiahnutá vo FNSP J.A.R. aj napriek tomu, že v roku 2011 bol dosiahnutý zisk v sume 13 102 034,00 eur z dôvodu jej oddĺženia. Z MZ SR boli poskytnuté finančné prostriedky v sume 16 283 545,00 eur a odpustená návratná finančná výpomoc v sume 7 531 745,00 eur na úhradu záväzkov po lehote splatnosti.

Záporný HV v roku 2013 bol dosiahnutý v piatich subjektoch, avšak v štyroch subjektoch bola strata oproti z roku 2012 výrazne znížená. Najväčšie zníženie straty z roku 2012 bolo dosiahnuté vo FNSP J.A.R, a to o sumu 4 410 795,85 eur.

Zvýšenie straty bolo dosiahnuté v UN MT, a to o sumu 3 601 596,00 eur, z dôvodu zvýšenia počtu zdravotníckych pracovníkov v priemere o 50,44 osôb, ako aj z dôvodu zákonného zvyšovania miezd zdravotníckym pracovníkom, čo predstavovalo zvýšenie mzdových prostriedkov o 2 652 000,00 eur.

Prehľad počtu lekárov, ktorí mali so súhlasom zamestnávateľa uzatvorené úväzky aj v iných zdravotníckych zariadeniach.

Tab. č. 2

Kontrolovaný subjekt	Lekári v r. 2013		
	Ø počet zamestnaných lekárov	Z toho počet lekárov s iným úväzkom	%
UN MT	464	51	11,0
FNSP J.A.R	350	42	12,0
NsP PD	311	22	7,07
NsP Sv. L., a.s.	110	43	39,0
ZZ Topoľčany	83	11	13,2
LVN, a.s.	44	4	9,09
DFNSP B.B.	75	37	49,0
Spolu:	1 437	210	14,6

Zdroj: ekonomické podklady kontrolovaných subjektov

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

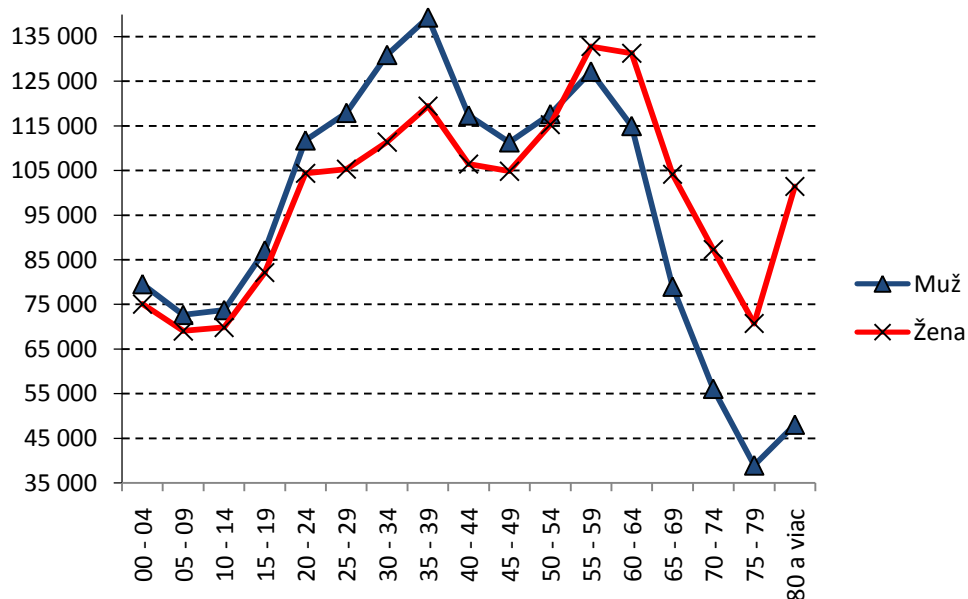
Z celkového priemerného počtu 1 437 lekárov zamestnaných vo vybraných subjektoch v roku 2013 malo úväzky v iných zdravotníckych zariadeniach spolu 210 lekárov, t.j. 14,6 % z celkového počtu. Najväčšie % takýchto lekárov s inými úväzkami boli zistené v DFNSP B.B. (49 %) a NsP Sv. L, a.s. (39 %).

VšZP, a.s.

VšZP je akciovou spoločnosťou zriadenou MZ SR, v ktorej má 100 % podiel na základnom imaní štát ako vlastníak akcií. Predmetom činnosti je výkon verejného zdravotného poistenia v súlade so zákonom o zdravotných poisťovniach. V kontrolovanom období roku 2013 mala 36 pobočiek s 51 kontaktnými miestami, t.j. spolu mala 87 kontaktných miest po celej SR.

V roku 2013 bol celkový priemerný počet poistencov VšZP, a.s. spolu 3 330 979 osôb, z toho ekonomicky aktívni poistenci predstavovali 41,59 % podiel a ekonomicky neaktívni poistenci, t.j. poistenci štátu predstavovali 58,41 % podiel.

Veková štruktúra poistného kmeňa VšZP, a.s. k 31.12.2013 je znázornená v nasledujúcom grafe:

Z grafu vyplýva, že vo vekovej kategórii od 00 – 49 rokov je poistených viac mužov ako žien. Tento stav sa vyrovnáva vo vekovej kategórii 50 – 54 a od vekovej kategórie 55 a viac prevládajú ženy, čo je spôsobené vyššou mortalitou mužov.

Za rok 2013 dosiahla VšZP, a.s. predbežný zisk v sume 35 426 712 eur (v čase kontroly neboli ešte zapracované pripomienky audítora k účtovnej závierke za rok 2013).

Kontrolou bola preverená databáza 9 693 zmlúv z ktorej vyplynulo, že 4 606 lekárov, t.j. 47,52 % vykonávalo alebo poskytovalo zdravotnú starostlivosť na základe dvoch a viac zmlúv prostredníctvom 3 700 PZS. Databáza bola zostavená VšZP, a.s. k 31.12.2013 a PZS boli právnické osoby alebo fyzické osoby.

Tab. č. 3

Počet zmlúv	Lekári	
	počet	/%/
2	4 200	91,2
3	348	7,6
4	47	1,0
5	5	0,1
6	6	0,1
Celkový súčet	4 606	100,0

Zdroj: podklady VŠZP, a.s.

Kontrolou bolo zistené, že:

- viac ako 50 zmlúv s lekármi malo uzatvorených 24 PZS, celkom išlo o 2 036 zmlúv, čo predstavuje 21,0 % zo všetkých 9 693 zmlúv;
- po šesť zmlúv malo uzatvorených šesť lekárov, čo predstavuje 0,1 % z celkového počtu lekárov; po päť zmlúv malo uzatvorených päť lekárov, čo predstavuje 0,1 % z celkového počtu lekárov; po štyri zmluvy malo uzatvorených 47 lekárov, čo predstavuje 1,0 % z celkového počtu lekárov; po tri zmluvy malo uzatvorených 348 lekárov, čo predstavuje 7,6 % z celkového počtu lekárov; po dve zmluvy malo uzatvorených 4 200 lekárov, čo predstavuje 91,2 % z celkového počtu lekárov.

2. Zmluvné vzťahy

Vybrané kontrolované subjekty mali uzatvorené základné zmluvy o poskytovaní zdravotnej starostlivosti so všetkými zdravotnými poisťovňami na neurčitú dobu, ktorých podmienky boli upravované formou dodatkov. Počet dodatkov len z jednej ZP dosahoval spolu 141 ks, z toho v roku 2013 ich bolo spolu uzatvorených 60. Vzhľadom na veľké množstvo uzatvorených dodatkov sa zmluvy s poisťovňami stávajú neprehľadné.

Kontrola bola okrem iného zameraná aj na proces uzatvárania zmlúv so zdravotnými poisťovňami, ktorý začína predložením návrhu zmluvy o poskytovaní zdravotnej starostlivosti, resp. návrhom dodatku k zmluve zdravotnou poisťovňou. Nemocnice následne prehodnocujú tento návrh a nasledujú osobné rokovania so ZP. ZP sa pri rokovaní riadia limitom svojho rozpočtu. Z tohto dôvodu sú podmienky v uzatvorených zmluvách viac menej nariadené ZP, nakoľko nesúhlas s podmienkami by znamenal nepodpísanie zmluvy a poskytovateľ zdravotnej starostlivosti by mal postavenie nezmluvného partnera. V zmluvách sú zakotvené limitované a nelimitované výkony. Limitované výkony sú hradené ZP len do výšky zmluvného limitu, t.j. vykázané výkony nad stanovený limit sú síce poisťovňou uznané ale zostávajú neuhradené. Takéto nadlimitné výkony sa z časti podieľajú na vytváraní straty poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, nakoľko o túto sumu sa im znižujú výnosy z dôvodu ich neuhradenia, ale náklady spojené s takto poskytnutými výkonmi zostávajú poskytovateľom v plnej výške.

Rozdiely medzi zmluvne dohodnutými a skutočne poskytnutými objemami limitovanej zdravotnej starostlivosti sú spôsobené okrem iného aj tým, že nie je možné plánovať hospitalizácie do výšky zmluvných objemov a to najmä v oblasti urgentnej zdravotnej starostlivosti.

Okrem uvedeného sú neuznané výkony aj z titulu rôznej chybovosti v ich vykazovaní, ako napr. nesprávne uvedené rodné číslo pacienta, nesprávne uvedená ZP a pod., resp. aj

z dôvodu revíznej činnosti revízneho lekára. V týchto prípadoch sú vypracované tzv. chybové protokoly. K úhrade týchto výkonov nastáva až po odstránení nekorektných údajov. Úspešnosť uznania reklamovaných výkonov ZP sa pohybuje v rozpätí 70 % - 90 %. Na neuznaté reklamované výkony nemocnice vystavujú dobropisy.

V roku 2013 zdravotné poisťovne vykonali vo vybraných subjektoch kontrolnú činnosť zameranú na účelnosť, efektívnosť a hospodárnosť vynaložených prostriedkov verejného zdravotného poistenia, ako aj rozsah a kvalitu poskytovanej zdravotnej starostlivosti.

Prehľad o vykonaných kontrolách v kontrolovaných subjektoch spolu je v nasledujúcej tabuľke č. 4.

Tab. č. 4

	Počet vykonaných kontrol	Záznam bez nedostatkov	Protokol/zistené nedostatky	Počet uložených sankcií	Uložená sankcia spolu v eur	Skutočná úhrada sankcie spolu v eur
ZP č. 1	306	105	201	339	442 562,42	328 652,30
ZP č. 2	84	10	84	922	26 039,42	20 723,61
ZP č. 3	142	47	85	73	47 663,22	27 385,29
Spolu	532	162	370	1 334	516 265,06	376 761,20

Zdroj: podklady kontrolovaných subjektov

Z prehľadu vyplýva, že najviac kontrol v roku 2013 vykonala ZP č. 1. Nedostatky boli zistené spolu v 370 prípadoch, čo predstavuje 69,55 % k celkovému počtu vykonaných kontrol. ZP uložili spolu 1 334 sankcií v celkovej sume 516 265,06 eur, t.j. v priemere bola uložená sankcia v sume 387,00 eur. Skutočne boli uhradené sankcie v celkovej sume 376 761,20 eur, t.j. v priemere bola sankcia uhradená v sume 282,43 eur. Tento rozdiel (v priemere 104,57 eur/sankcia) bol spôsobený tým, že nemocnice podali námietky voči uloženým sankciám, t.j. nepovažovali ich za oprávnené, nakoľko v niektorých prípadoch nešlo o porušenie zmluvných podmienok, ale skôr o nedokonalosť v metodike vykazovania alebo načítania informačným systémom a pod. V týchto prípadoch kontrolované subjekty dosiahli zníženie uloženej sankcie.

Kontrolované subjekty poskytovali zdravotnú starostlivosť v zmysle zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti ako aj v zmysle zákona o zdravotnej starostlivosti v rozsahu dohodnutom v zmluvách. Ústavná starostlivosť bola poskytovaná poisťovňou, ktorých zdravotný stav vyžadoval nepretržité poskytovanie zdravotnej starostlivosti dlhšie ako 24 hodín. Za túto starostlivosť ZP uhradili paušálnu úhradu za ukončenú hospitalizáciu podľa zmluvne dohodnutého cenníka hospitalizácií. Cena za ukončenú hospitalizáciu bola uhradená oddeleniu, na ktorom bola ústavná starostlivosť poskytovaná.

Ambulantná starostlivosť bola poskytovaná osobe, ktorej zdravotný stav nevyžadoval nepretržité poskytovanie zdravotnej starostlivosti dlhšie ako 24 hodín. Tieto výkony boli ohodnocované počtom bodov uvedených v prílohe nariadenia vlády SR č. 226/2005 o výške úhrady za zdravotnú starostlivosť. Zdravotný výkon, ktorý v zozname výkonov nemal určenú bodovú hodnotu, bol príslušnou ZP uhradený na základe predchádzajúceho písomného súhlasu a vzájomnej dohody.

V rámci ambulantnej starostlivosti bola okrem iného poskytovaná špecializovaná ambulantná starostlivosť ako jednodňová zdravotná starostlivosť (JZS). V cene takéhoto výkonu sú zahrnuté všetky náklady spojené s jeho vykonaním, t.j. komplexné vyšetrenie

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

poistenca lekárom realizujúcim výkon, anesteziologické vyšetrenie, poskytnutie výkonu vrátane anestézy, v indikovaných prípadoch aj histologické vyšetrenie odobraného biologického materiálu, zdravotná starostlivosť v pooperačnom období súvisiaca s výkonom JZS, ako aj prvá kontrola po prepustení.

V rámci kontroly boli preverené vybrané nasledovné výkony:

Tab. č. 5

P. č.	Názov výkonu	Kód výkonu
1.	operačné riešenie hallux valgus	8525
2.	operácia jednoduchých prietrží	8501 A
3.	operácia varixov dolných končatín	8539
4.	totálna fasciektómia	8584
5.	operácia syndrómu karpálneho tunela	8546
6.	septoplastika	8827
7.	adenotómia endoskopická	8800
8.	endoskopická adenotómia a tonzilektómia	8850
9.	endoskopická adenotómia a tonzilotómia	8851
10.	operácia apendixu	8577
11.	operácia žľčníka	8564
12.	odstránenie mandlí detí a dospelých	8801
13.	fraktúry dolných končatín (operácia a hospitalizácia)	8510
14.	fraktúry horných končatín (operácia a hospitalizácia)	8537
15.	náhrady bedrových kĺbov	130101,130102,130103
16.	náhrady kolenných kĺbov	130109

Prehľad o cenách za jeden výkon podľa jednotlivých ZP sú uvedené v nasledujúcich tabuľkách.

Vzhľadom k tomu, že sa v priebehu roka jednotkové ceny za výkon viackrát menili, ako aj k tomu, že v niektorých prípadoch sa ten istý výkon realizoval v rámci jednotňovej zdravotnej starostlivosti a v niektorých prípadoch ako osobitne hrazený výkon, sú v tabuľkách uvedené prepočítané priemerné ceny, ktoré boli uhradené v príslušnom roku zdravotnými poisťovňami. Pre porovnanie sú tieto priemerné ceny vybraných výkonov uvedené za roky 2012 a 2013.

V prípade totálnych endoprotéz (TEP), t.j. náhrad bedrových kĺbov (kódy výkonov 130101, 130102, 130103) a kolenných kĺbov (kód výkonu 130109) bola úhrada zo strany ZP formou tzv. balíčkovvej ceny. V prípade iných náhrad kĺbov, ako napr. revízne TEP, individuálne modulárne TEP a individuálne vyhotovených TEP boli ceny uhrádzané nad rámec ceny za ukončenú hospitalizáciu. Vykázané výkony PZS boli síce ZP akceptované, avšak úhrada nemusela byť rovnaká, nakoľko ZP mali v zmluvách a dodatkoch dohodnuté rozsahy zdravotnej starostlivosti podľa jednotlivých typov TEP.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Prehľad priemerných jednotkových cien vybraných výkonov uhradených ZP v roku 2012

Tab. č. 6

Kódy výkonov	UN MT			FNsP JAR			NsP PD			NsP Sv. L.			NsP n.o. NR			LVN a.s.			DFNsP BB		
	ZP1	ZP2	ZP3	ZP1	ZP2	ZP3	ZP1	ZP2	ZP3	ZP1	ZP2	ZP3	ZP1	ZP2	ZP3	ZP1	ZP2	ZP3	ZP1	ZP2	ZP3
8525	356	485	300	355	366		342	350	400	355	322		352	343	300	266	302	300			
8501A	333	387	250	333	407		325	370	281	330	391		220	384	280	227	332	255	381	431	
8539	385	384	400	387	432		379	377	281	390	390		385	383	400	348	336	395			
8584	369	N/A	300	365			357		400							300		300			
8546	320	314	280	322			314	313	400				302	325	280	257					
8827	317	309	250	311	278		300	275	150				292	280	250	259	249	255	310		
8800	288	287	250	289	494		282	280	150				288	277	250	258	239	250		380	
8850	423	386	340	426	403		406	366	150				410			352	296	353	270	420	
8851	395	369	340	387	382		363	366	150				387	370	340	333	296	345	214	518	
8577	505	415	420	505			483	417	281	505	420		505	430	420				757	734	
8564	281	507	470	532	500		515	459	281	532	455		511	473	470				757	734	730
8801	280	311	210	278	294		271	278	150				279	270	210						
8510	354	394	320	356	350		344	373	348	356	365		320						757	734	730
8537	278	362	270	278	372		271	343	326				269	353	270						
130101	2 048	1 849	1 892				1 388	844	844												
130102	2 804	2 504	2 360				2 188	1 520		2 258	1 272	1 962	1 657	2 110	2 687						
130103	4 089	4 020	4 193				3 088	2 387	2 906												
130109	3 322	3 086	2 928				2 738	2 027		3 358	2 071	1 700	1 915	1 912	1 928						

Zdroj: NKÚ SR spracoval z podkladov kontrolovaných subjektov

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Prehľad priemerných jednotkových cien vybraných výkonov uhradených ZP v roku 2013

Tab. č. 7

Kódy výkonov	UN MT			FNsP JAR			NsP PD			NsP Sv. L.			NsP n.o. NR			LVN a.s.			DFNsP BB		
	ZP1	ZP2	ZP3	ZP1	ZP2	ZP3	ZP1	ZP2	ZP3	ZP1	ZP2	ZP3	ZP1	ZP2	ZP3	ZP1	ZP2	ZP3	ZP1	ZP2	ZP3
8525	379	490	354	380	390		373	357	479	373	357		367	353	307	373	326	307	395	491	
8501A	353	400	266	354	413		340	385	389	340	350		340	386	267	340	391	267			
8539	397	396	397	396	440		395	398	390	395	398		395	532	397	395	368	397			
8584	373	300	340	373			373		470				330			373	300	307			
8546	332	325	297	331			329	338	459				308	350		329	350				
8827	322	309	267	342	300		322	294	257				322	300		322	275	267	310		
8800	307	304	256	309	450		296	323	264				296	312	264	296	295	257		520	
8850	442	393	372	451	409		434	379	314				434			434	356	372	285	420	
8851	395	379	267	421	392		395	379	314				395	380	357	395	356	357	252	522	
8577	523	430	427	520			510	490	441	510	420		510	433					912	811	
8564	548	513	476	548	536		547	514	441	547	500		547	594	477						
8801	285	320	237	285	285		285	271	215				285	277	237						
8510	374	402	326	375	371		368	370	452	368	350		368	396	327				912	811	
8537	300	371	247	304	404		285	359	429				284	358	247						
130101	1 811	1 958	2 011	1 825			1 558	1 754					1 582								
130102	2 427	2 661	2 806				2 325						2 425	2 099	2 036						
130103	3 539	4 127	4 051	3 542			3 258	3 137		2 392	2 173		3 308								
130109	3 073	3 277	2 828	3 067			2 908	2 051		3 442	2 816		2 946	1 868	1 808						

Zdroj: NKÚ SR spracoval z podkladov kontrolovaných subjektov

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Na základe analýzy vybraných zdravotných výkonov (ZV) a poskytovateľov zdravotnej starostlivosti bola spracovaná tabuľka vykazujúca minimálne a maximálne ceny ZV, ktoré dosiahli poisťovne voči PZS v období 2012-2013:

Tab. č. 8

Zdravotné výkony, priemerné jednotkové ceny v období 2012-2013	min			max		
	ZP1	ZP2	ZP3	ZP1	ZP2	ZP3
operačné riešenie hallux valgus s kódom 8525	266	302	300	395	491	480
operácia jednoduchých prietrží s kódom 8501A	220	332	250	381	431	389
operácia varixov dolných končatín s kódom 8539	348	336	281	397	532	400
totálna fasciektómia (okrem DFNSP BB) s kódom 8584	300	300	300	373	300	471
operácia syndrómu karpálneho tunela (okrem DFNSP BB) s kódom 8546	257	314	280	332	350	459
septoplastika s kódom 8827	259	249	151	342	309	267
adenotómia endoskopická s kódom 8800	258	239	151	309	520	264
endoskopická adenotómia a tonzilektómia s kódom 8850	270	296	151	451	420	372
endoskopická adenotómia a tonzilotómia s kódom 8851	214	296	151	421	522	357
s kódom 8577	483	415	281	912	811	441
s kódom 8564	281	456	281	757	734	730
s kódom 8801	272	270	151	285	320	237
s kódom 8510	320	350	320	912	811	730
s kódom 8537	269	343	247	304	404	429
implantácia cementovanej TEP bedra s kódom 130101	1388	844	844	2258	2110	2688
implantácia hybridnej TEP bedra s kódom 130102	1657	1272	1963	2804	2661	2806
implantácia necementovanej TEP bedra s kódom 130103	1657	1272	1963	4089	4127	4193
implantácia cementovanej TEP kolena s kódom 130109	1915	1868	1701	3442	3277	2928

Tab.č. 8 poukazuje na tieto skutočnosti:

- napr. za výkon operácia varixov dolných končatín s kódom 8539 najvyššiu cenu z poisťovní zaplatila poisťovňa ZP 3 vo výške 400,00 eur PZS – NsP n.o. Obdobne najnižšiu cenu za tento výkon vo výške 281,00 eur zaplatila tiež poisťovňa ZP 3 PZS – NsP PD,
- z 18 analyzovaných výkonov poisťovňa ZP 1 dosiahla v troch výkonoch (operačné riešenie hallux valgus s kódom 8525, operácia jednoduchých prietrží s kódom 8501A a operácia syndrómu karpálneho tunela s kódom 8546) nižšiu cenu ako ostatné poisťovne a pri šiestich výkonoch (septoplastika s kódom 8827, endoskopická adenotómia a tonzilektómia s kódom 8850, s kódom 8577, s kódom 8564, s kódom 8510 a implantácia cementovanej TEP kolena s kódom 130109) vyššiu cenu ako ostatné poisťovne,
- z 18 analyzovaných výkonov poisťovňa ZP 2 dosiahla pri dvoch výkonoch (implantácia hybridnej TEP bedra s kódom 130102 a implantácia necementovanej TEP bedra s kódom 130103) nižšiu cenu ako ostatné poisťovne a pri šiestich výkonoch (operačné riešenie hallux valgus s kódom 8525, operácia jednoduchých

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

prietrží s kódom 8501A, operácia varixov dolných končatín s kódom 8539, adenotómia endoskopická s kódom 8800, endoskopická adenotómia a tonzilotómia s kódom 8851, s kódom 8801) vyššiu cenu ako ostatné poisťovne,

- z 18 analyzovaných výnovov poisťovňa ZP 3 dosiahla pri 9 výkonoch (operácia varixov dolných končatín s kódom 8539, septoplastika s kódom 8827, adenotómia endoskopická s kódom 8800, endoskopická adenotómia a tonzilektómia s kódom 8850, endoskopická adenotómia a tonzilotómia s kódom 8851, s kódom 8577, s kódom 8801, s kódom 8537, implantácia cementovanej TEP kolena s kódom 130109) nižšiu cenu ako ostatné poisťovne a pri 6 výkonoch (totálna fasciektómia s kódom 8584, operácia syndrómu karpálneho tunela s kódom 8546, s kódom 8537, implantácia cementovanej TEP bedra s kódom 130101, implantácia hybridnej TEP bedra s kódom 130102, implantácia necementovanej TEP bedra s kódom 130103) vyššiu cenu ako ostatné poisťovne,
- dosahované maximálne a minimálne ceny poisťovňami poukazujú na značné diferencie v cenách, ktorých vecný obsah je nutné identifikovať detailnejšou analýzou podmienok poskytovania zdravotných výkonov a následne zistiť faktory objektivizácie týchto diferencií.

Na základe analýzy priemerných jednotkových cien 18 vybraných zdravotných výkonov nakupovaných tromi zdravotnými poisťovňami a poskytovanými siedmymi PZS a ich vývoja v 2012 a 2013 boli vypracované nasledovné tabuľky:

Poradie výkonov s maximálnym prírastkom priemerných cien zostavené vzostupne za ZP 1

Tab. č. 9

Kód výkonu/PZS za ZP 1	2012	2013	13/12 max. prírastok v %	13/12 priemerný prírastok v %	STDEVP zo stl. 4
a	1	2	3	4	5
130103 NsP n.o.	1 657,0	3 308,0	99,6	24,4	44,1
8564 UN MT	280,5	548,0	95,4	22,9	36,3
8501A NsP n.o.	220,0	340,0	54,6	20,7	22,3
130109 NsP n.o.	1 915,0	2 946,0	53,8	13,8	23,7
130102 NsP n.o.	1 657,0	2 425,0	46,4	13,1	24,9
8525 LVN a.s.	266,0	373,0	40,2	12,0	12,7
8546 LVN a.s.	257,0	329,0	28,0	8,3	9,9
8584 LVN a.s.	300,0	373,0	24,3	8,0	9,5
8827 LVN a.s.	259,0	322,0	24,3	8,9	7,9
8850 LVN a.s.	352,0	434,0	23,3	8,7	6,6
8510 DFNSP BB	757,0	912,0	20,5	9,5	6,1
8577 DFNSP BB	757,0	912,0	20,5	5,8	6,8
8851 LVN a.s.	333,0	395,0	18,6	9,3	7,1
8800 LVN a.s.	258,0	296,0	14,7	7,2	4,1
8539 LVN a.s.	348,0	395,0	13,5	4,5	4,1
130101 NsP PD	1 387,5	1 558,3	12,3	- 1,3	10,0
8537 FNSP JAR	278,0	304,0	9,4	7,0	1,8

Zdroj: z podkladov kontrolovaných subjektov spracované na NKÚ SR

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Poradie výkonov s maximálnym prírastkom priemerných cien zostavené vzostupne za ZP 2

Tab. č. 10

Kód výkonu/PZS za ZP 2	2012	2013	13/12 max. prírastok v %	13/12 priemerný prírastok v %	STDEVP zo stl. 4
a	1	2	3	4	5
130101 NsP PD	843,9	1 754,0	107,9	37,7	49,7
130103 NsP Sv. L.	1 271,5	2 172,6	70,9	26,1	28,7
8539 NsP n.o.	382,5	532,0	39,1	10,2	13,2
8800 DFNSP BB	380,0	520,0	36,9	14,1	14,2
1301 NsP Sv. L.	2 071,0	2 816,4	36,0	10,3	15,2
8564 NsP n.o.	472,7	594,0	25,7	11,2	8,1
8851 LVN a.s.	296,0	355,5	20,1	5,4	6,6
8850 LVN a.s.	296,0	355,5	20,1	5,4	7,5
8501A LVN a.s.	332,0	391,0	17,8	2,8	8,3
8577 NsP PD	416,7	490,0	17,6	8,1	6,5
8525 NsP Sv. L.	321,7	356,7	10,9	5,2	3,5
8510 DFNSP BB	734,0	811,0	10,5	2,7	5,2
8827 LVN a.s.	249,0	274,5	10,3	6,4	3,4
8537 FNSP JAR	372,0	404,0	8,6	4,4	2,7
8546 NsP n.o.	324,8	350,0	7,8	6,3	2,0
130102 UN MT	2 504,0	2 661,0	6,3	- 31,4	48,6
8801 UN MT	311,0	320,0	2,9	0,0	2,8

Zdroj: z podkladov kontrolovaných subjektov spracované na NKÚ SR

Poradie výkonov s maximálnym prírastkom priemerných cien zostavené vzostupne za ZP 3

Tab. č. 11

Kód výkonu/PZS za ZP 3	2012	2013	13/12 max. prírastok v %	13/12 priemerný prírastok v %	STDEVP zo stl. 4
a	1	2	3	4	5
8850 NsP PD	150,1	313,5	108,9	41,2	47,9
8851 NsP PD	150,1	313,5	108,9	24,0	50,1
8800 NsP PD	150,1	263,5	75,6	21,6	31,2
8827 NsP PD	150,1	256,9	71,2	27,6	30,9
8577 NsP PD	280,5	440,5	57,1	29,4	27,7
8564 NsP PD	280,5	440,5	57,1	19,9	26,3
8801 NsP PD	150,1	214,9	43,2	23,0	14,3
8539 NsP PD	280,5	390,0	39,0	9,5	17,1
8501A NsP PD	280,5	388,8	38,6	11,3	16,3
8537 NsP PD	326,2	428,5	31,4	4,8	18,8
8510 NsP PD	347,8	452,3	30,1	16,0	14,1
8525 NsP PD	400,1	479,2	19,8	10,6	8,3
130102 UN MT	2 360,0	2 806,0	18,9	- 2,7	21,6
8584 NsP PD	400,1	470,2	17,5	11,1	6,4
8546 NsP PD	400,1	458,5	14,6	10,3	4,3
130101 UN MT	1 892,0	2 011,0	6,3	- 9,0	15,3
130103 UN MT	4 193,0	4 051,0	-3,4	- 42,6	41,5
130109 UN MT	2 928,0	2 828,0	-3,4	- 36,6	44,9

Zdroj: z podkladov kontrolovaných subjektov spracované na NKÚ SR

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Poznámka k Tab. č. 6,7,8: st.č.3 zoraďuje výkony PZS podľa dosiahnutého maximálneho prírastku, st.č.4 uvádza priemernú hodnotu prírastku daného výkonu za všetkých PZS, st.č.5 vyčísluje štandardnú odchýlku – STDEVP z priemerných hodnôt prírastkov a u označenia „8850 NsP PD“ číslo „8850“ vyjadruje kód výkonu, ktorý poskytol PZS, v tomto prípade NsD PD.

Vyššie uvedené Tab. č. 6,7,8, dokumentujú nasledovné skutočnosti:

- najvyšší prírastok priemernej ceny bol dosiahnutý za zdravotný výkon s kódom 8850 (endoskopická adetonómia a tonzilektómia) v subjekte NsP PD u ZP 3, keď narástol o 108,9 %, a to zo 150,10 eur v 2012 na 313,50 eur v roku 2013 (Tab.č.8);
- viac ako 50 % prírastok priemernej ceny dosiahli výkony bedrových náhrad s kódmi 130101,130102,130103 a kolenných náhrad s kódom 130109 u ZP 1 a ZP 2, avšak výraznejšie u ZP 1 ako u ZP 2. U ZP 3 vzhľadom na výrazne vyššiu hladinu týchto priemerných cien oproti ZP 1 a ZP 2, ceny týchto výkonov mierne klesli, čo vyplynulo z vyššej zdravotnej kvality poistného kmeňa ZP 3 (Tab. č. 6,7,8);
- u všetkých poisťovní v 2012 - 2013 vzrástla úhrada priemernej ceny za výkon s kódom 8564 (laparoskopická cholecystektómia) priemerne viac ako o 10 %. U ZP 1 to bolo o 22,9 % a u ZP 3 o 19,9% (st.č.4 Tab.č.6-8). Maximálny nárast priemernej ceny za tento výkon bol v ZP 1 v prípade PZS UN MT, kedy úhrada za výkon 8564 (laparoskopická cholecystektómia) vzrástol z 280,50 eur v 2012 na 548,00 eur v 2013, t.j. o 95,4%. V prípade ZP 2 bol nárast o 11,2 %, (st.č.4 Tab.č.7), a u ZP 3 bol nárast o 19,9 % (st.č.4, Tab.č.8). Táto cena vzrástla z rôznej hladiny kombinácie cien jednotlivých poisťovní a PZS.

Porovnanie cien vybraných výkonov a PZS medzi poisťovňami

Tab. č. 12

Kód výkonu/PZS	2012		2013	
	% ZP2/ZP1	% ZP3/ZP1	% ZP2/ZP1	% ZP3/ZP1
a	1	2	3	4
8564 UN MT	80,8	67,6	- 6,4	- 13,1
8501A NsP n.o.	74,6	27,3	13,5	- 21,5
8525 LVN, a.s.	13,5	12,8	- 12,6	- 17,7
8510 DFNSP BB	- 3,0	- 3,6	- 11,1	
8537 FNSP JAR	33,8	32,9		
8801 NsP PD	2,5	- 44,7	- 4,9	- 24,6

Zdroj: z podkladov kontrolovaných subjektov spracované na NKÚ SR

Podľa údajov v st.č.1 Tab.č. 9 bola priemerná cena výkonu s kódom 8564 (laparoskopická cholecystektómia) v 2012 u ZP 2 vyššia o 80,8 % ako u ZP 1 a u ZP 3 o 67,6% vyššia ako u ZP 1. V 2013 sa tento pomer medzi poisťovňami obrátil v dôsledku výrazného nárastu priemerných cien u ZP 1. Tieto skutočnosti sa prejavili u takmer každého zdravotného výkonu v rôznej kombinácii vývoja cien. Vývoj zmluvných cien výkonov vyjadrených priemerných cien poukazuje na vysokú variabilitu zmluvných cien poisťovní a PZS.

Napr. priemerná cena výkonu 8564 (laparoskopická cholecystektómia) u PZS UN MT (ZP 1) vo výške 548,00 eur sa líšila od ostatných šiestich PZS o 36,3 bodu (st. č. 5 Tab.č.1). Uvedené súhrne dokumentujú Tab.č.6-9.

U vybraných výkonov a PZS analýza poukazuje na koncentráciu cenových zmien poisťovní na určité výkony a ich poskytovateľov, napr.: ZP 1 na LVN a na NsP n.o., ZP 3 na NsP PD.

Vývoj cien výkonov a ich vysoká variabilita poukazujú na potrebu vypracovania rámcovej cenovej kalkulácie výkonov, od ktorej by nákupca výkonov, t.j. poisťovňa a poskytovateľ výkonov odvodili zmluvnú cenu.

V jednom prípade (DFNsP B.B.) bolo zistené, že nemocnica vypracovala kalkulácie niektorých výkonov, avšak tieto neboli pre poisťovne smerodajné, nakoľko ceny za osobitne hradené výkony, resp. ceny za ukončené hospitalizácie určujú poisťovne. Tieto poisťovňami stanovené ceny za poskytovanie zdravotnej starostlivosti môžu byť ešte upravené v závislosti od osobitných jednaní a vzťahov konkrétneho zdravotníckeho zariadenia s príslušnou ZP.

3. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov

V rámci dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov bola kontrola zameraná na vývoj a stav pohľadávok a záväzkov, celkovej zadlženosti kontrolovaných subjektov, ako aj vo vybraných kontrolovaných subjektoch na nakladanie s majetkom štátu, resp. VÚC.

Stav pohľadávok vybraných kontrolovaných subjektov k 31.12. príslušného roka a stav pohľadávok po lehote splatnosti k 31.12.2013.

Tab. č. 13

Názov subjektu	Pohľadávky k 31.12.2012	Pohľadávky k 31.12.2013	Pohľadávky po lehote splatnosti k 31.12.2013	z toho voči EZP
UN MT	9 777 982,00	9 753 002,89	424 469,00	52 990,65
DFNsP B.B.	1 270 562,34	1 433 311,98	29 777,38	19 830,26
FNsP J.A.R	8 917 746,00	9 926 229,00	642 425,00	639 733,25
LVN a.s.	655 141,00	641 918,00	48 027,00	16 541,29
NsP Sv.L., a.s.	2 175 897,00	2 148 355,39	-	-
NsP PD	2 846 709,73	2 914 018,51	79 570,94	-
NsP n.o. (ZZ Topoľčany)	2 392 636,75	2 539 110,31	90 283,86	-
Spolu za všetky subjekty	28 036 674,82	26 441 927,57	1 314 553,18	729 095,45

Zdroj: podklady z kontrolovaných subjektov

Z prehľadu vyplýva, že stav pohľadávok vo vybraných subjektoch spolu v roku 2013 mierne klesol. Z celkového stavu pohľadávok tvoria z 96 % o pohľadávky voči ZP v lehote splatnosti. Pohľadávky po lehote splatnosti, ktoré môžu mať vplyv na celkové hospodárenie kontrolovaných subjektov sú v podstate zanedbateľné, tvoria len 4,97 % zo všetkých pohľadávok evidovaných v roku 2013.

V štyroch prípadoch (UN MT, DFNsP B.B., LVN, a.s. a FNsP J.A.R) tvoria pohľadávky po lehote splatnosti aj pohľadávky voči úpadcovi Európskej zdravotnej poisťovni (EZP) v celkovej sume 729 095,45 eur.

Kontrolou bolo zistené, že v dvoch prípadoch (UN MT a DFNsP B.B.) si túto pohľadávku neuplatnili riadne a včas voči úpadcovi, t.j. do 45 dní od vyhlásenia konkurzu nedoručili súdu a správcovi prihlášku pohľadávky, čím nekonali v súlade s § 6 ods. 4 zákona o správe majetku štátu a zároveň nekonali v súlade s § 3 ods. 3 zákona o správe majetku štátu.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

V jednom prípade (FNsP J.A.R) bola pohľadávka počas konkurzného konania čiastočne uspokojená v sume 119 515,88 eur. Zostatok pohľadávky v sume 520 217,37 eur zostal do konca kontroly neuhradený. Konkurzné konanie nebolo ešte ukončené.

Stav záväzkov vybraných kontrolovaných subjektov k 31.12. príslušného roka a záväzkov po lehote splatnosti k 31.12.2013.

Tab. č. 14

Názov subjektu	Záväzky k 31.12.2012	Záväzky k 31.12.2013	Záväzky po lehote splatnosti k 31.12.2013
UN MT	36 466 752,00	45 730 242,47	10 765 846,00
DFNsP B.B.	8 571 178,75	8 165 677,90	686 220,96
FNsP J.A.R	56 368 811,22	63 042 758,22	20 452 376,00
LVN, a.s.	623 554,00	586 477,00	12 188,00
NsP Sv.L, a.s.	3 345 479,00	3 404 423,00	1 209 452,00
NsP PD	10 660 153,50	13 420 317,53	11 246 220,75
NsP n.o. (ZZ Topoľčany)	4 469 696,62	4 496 985,90	996 914,99
Spolu za všetky subjekty	120 505 625,09	138 846 882,02	45 369 218,70

Zdroj: podklady z kontrolovaných subjektov

Oproti celkovým pohľadávkam kontrolovaných subjektov, celkové záväzky kontrolovaných subjektov v roku 2013 mali stúpajúcu tendenciu. Najviac stúpili záväzky v roku 2013 UN MT o 9 263 490,47 eur a FNsP J.A.R o 6 673 947 eur. Najvyššie záväzky po lehote splatnosti boli zistené vo FNsP J.A.R v sume 20 452 376,00 eur, čo oproti roku 2012 predstavovalo zvýšenie o 10 341 400,00 eur, t.j. o viac ako 100 %. Najvyššie položky tvorili záväzky voči dodávateľom, prevažne za dodávky liekov, špeciálneho zdravotníckeho materiálu, prístrojovej techniky, potraviny, energie a pod. Záväzky voči zamestnancom boli vo vybraných kontrolovaných subjektoch uhrádzané v lehote splatnosti.

Z analýzy pohľadávok a záväzkov vyplýva, že zadlženosť kontrolovaných subjektov v zriaďovateľskej pôsobnosti MZ SR je vyššia, ako v tých kontrolovaných subjektoch, ktoré prešli transformáciou na akciové spoločnosti.

Najstabilnejšie hospodárenie bolo zistené v LVN, a.s.

Nakladanie s majetkom štátu, resp. VÚC bolo preverené v týchto subjektoch: NsP PD, DFNsP B.B., UN MT, NsP Sv. L., LVN, a.s. a v rámci NsP n.o. v ZZ Topoľčany.

Kontrolou boli zistené nasledovné nedostatky:

- ZZ Topoľčany si v 8 prípadoch nespĺnila povinnosť zverejňovať zmluvy na svojom webovom sídle;
- NsP Sv. L v dvoch prípadoch uviedla v kúpnych zmluvách nepravdivý údaj ohľadne zriadenia vecného bremena k predávanému majetku;
- NsP PD v jednom prípade pristúpila na nefinančnú úhradu nájmu strešnej plochy, čím nekonala v súlade so zásadami hospodárenia a nakladania s majetkom VÚC, podľa ktorého sa nájomné dohaduje vždy odplatne. Ďalej bolo zistené, že nemocnica uzatvorila zmluvu o nájme s miestnou obchodnou spoločnosťou za neprimerane nízke nájomné, ktoré nebolo dlhodobo upravené;

V ostatných vybraných subjektoch neboli zistené nedostatky pri nakladaní s majetkom štátu, resp. VÚC.